

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050. — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENEČ

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Pozdravljamo!

Nj. Vel. kralj Aleksander je 28. avgusta na Bledu podpisal zakon, s katerim se izpremenijo meje nekaterih banovin, kakor so bile določene po zakonu od 3. oktobra 1929. Ta zakon je v resnici zelo ustrežen ljudstvu. Vsaj vsak Slovenec more reči, da je s tem zakonom kraljevske vlade vseskozi zadovoljen. Pa tudi izprememba meja savske banovine, zgodovinskega središča Hrvata, v precejšnji meri odgovarja tradicionalnemu stališču hrvatskega ljudstva.

Kar se tiče Slovencev, toplo pozdravljamo, da sta se našemu ozemlju zopet priključila metliški in črnomaljski okraj, tako da je Belokrajina zopet postala tudi upravno-politično naša. Kar po krvi, naravi in zgodovini spada skupaj, zopet tvori neokrnjeno celoto. Korak kraljevske vlade, s katerim se je upostavilo, kar je jezikovno in kulturno od vekov rastle iz ene rodne korenine, je izzval v vseh slovenskih srcih radosten odziv.

Belakrajina je od pamtiveka slovenska zemlja. S tega stališča gledamo njeno zopetno priključitev k naši banovini kot vrnitev k skupni materi, od katere se je z žalostjo ločila. Hvaležni smo vladarju, ki je storil čin največje vladarske pravičnosti in politične modrosti, da je slovensko ljudstvo zopet do zadnjega svojega člana združeno v eno upravno enoto. To smatramo za dobro znamenje srečnega razvoja države na bazi vzajemnega sodelovanja popolnoma enakopravnih bratov jugoslovske družine. Čim bolj bo šel razvoj v to smer, tem trdnjša in v resnici solidarna bo celota, koje deli bodo zadovoljni v vseh svojih naravnih težnjah, potrebah in zahtevah.

Kar je skupno, se more ohraniti, utrditi in srečno razvijati le, če se ohranja in neguje, kar je sveta pravica vsakogar, vsakega posameznika in vsake zajednice, ki organsko spada k celoti. V korekturi meja naše banovine, kakor odgovarjajo naravnemu zakonu, po katerem se je naše ljudstvo odpočetka razvijalo na svoji zemlji kot torišču njegove kulture, ne vidimo čina kakšne zgolj birokratične potrebe, ampak sad zdrave uvidevnosti, na kakšnih načelih mora biti osnovana država, da so vsi njeni deli zadovoljni in srečni ter zasigurani v svojih naravnih postulatih. To je vzrok, da se danes sleherni slovenski človek odkritosrčno veseli, da se je zakon od 3. oktobra 1929 izpolnil s tem, da se je v tako važnem pogledu popravil.

Slovenija se raduje z Belokrajino, Belakrajina s Slovenijo. Belakrajina se pač ni mogla živjeti v upravno zvezo z banovino, h kateri po ničemer ne spada. Srečen razvoj je mogoče le na rodnem deblu, to je zelezen zakon narave. Svoje sile je Belakrajina črpala vedno iz naravnega središča svoje kulture, v zvezi z vso našo zemljo, iz skupnosti slovenskega roda. Kakor hči jo pozdravljamo, ki se vrača na svoj dom.

Praznik je to za nas, kakor ga že dolgo nismo doživeli. Praznik v Ljubljani, praznik v Mariboru, praznik, kjerkoli bi jejo slovenska srea. In pomembnost tega dogodka, za katerega se imamo zahvaliti našemu vladarju, bodo čutili tudi tam, kjer so naši sinovi po krivdi krivičnih pogodb ločeni od jugoslovske skupnosti sploh — v Korotanu, na Krasu tja do jadranske obali, kjer nam gospodarji tuj narod. Vsak, kdor govori krasno, nenadomestljivo slovensko govorico, bo začutil, da smo eno v zvezi s svojimi brati na skupnem jugoslovskega telesa.

Kraljevski vladi bodi polno priznanje našega ljudstva na tem za nas tako velikem činu. Je pa ta čin srečen tudi za državo, koje interes je naš interes in narobe. Srečna je in bo država, če so in bodo srečni Slovenci, Hrvati, Srbi. Zato nas zopetna priključitev Belokrajine veseli tudi in predvsem kot državljane Jugoslavije, ki jo želimo čedalje bolj močno, složno in srečno!

Pomoč Rdečega križa

Belgrad, 1. septembra. AA. Razširjeni izvršilni odbor Rdečega križa je imel sredi svojega rednega sejo. Oblastna odbora iz Sarajeva in Uzic poročata, da grozi zaradi prevelike suše nevarnost pomankanja hrane. Zato je izvršilni odbor Rdečega križa pripravil tamkajšnjima odboroma, naj po določilih pravi takoj sestavi posebne odbore, v katere bi vstopili razen funkcionarjev Rdečega križa tudi zastopniki državnih in samoupravnih oblasti ter dobrodelni ljudje ostalih humanitarnih društev v teh krajih, ki bi morali takoj začeti predhodna dela, da bo mogoče o pravem času prikrbeti hrano. Dalje je odbor dovolil podporo 10.000 Din za ljudi, prizadete po ciklonu v vaseh Sindice, Kačavica, Bleshevec in Janja. Za podporo prizadetim po požaru v vasi Ortušaj je glavni odbor določil podporo 5000 Din; oboje podpori sta bili nakazani preko oblastnih odborov.

Briand — stara lisica

Navzarižje med Lavalom in Briandom - Obisk v Berlinu

Zeneva, 1. sept. g. Aristide Briand, francoski zunanji minister, prispe semkaj šele 7. septembra. Briand torej ne predseduje evropskemu odboru, ki se bavi z vprašanjem, kako naj bi se zamisel Briandove Panevrope praktično izvedla na gospodarskem področju in kako naj bi na kapitalih bogate države pomagale revnejšim s podeljevanjem kreditov in odkupom kmetijskih pridelkov. Vsa javnost je pričakovala, da bo Briand sam vodil ta pripravljala dela za svojo Panevropo, Brianda pa ni. Da ni prišel, ni vzrok njegovo slabo zdravje, temveč gre za taktično potezo stare diplomatske lisice. Znano je namreč, da se Briand in Laval ne razumeta, ker je Laval po svojem nastopu skušal potisniti Brianda povsem v ozadje. Tako je Laval imel odločilno besedo na londonski konferenci in na sestankih z Brüningom. Tudi odložitve obiska francoskih ministrov v Berlinu, ki se je oficalno izvršila radi Briandovega slabega zdravja, je bila le mojstrska poteza Brianda na šahovnici proti Lavalu. Dočim je namreč Laval pristal direktnih razgovorov med državni, ki naj se vršijo brez posredovanja Zveze narodov, je Briand odločen zagovornik te ženevske ustanove; saj je poleg vsega znano, da je Briand s svojimi ognjevitimi nastopi v Ženevi mogočno vplival ne samo na zborovalce, temveč tudi na ženevsko publiko. V Zvezi narodov je njegova moč. Briand ni hotel v Berlin, kjer bi ga Laval zopet spodrinil, preden ne uveljavi zopet svojega imena na zasedanju Zveze narodov. Za-

nimivo je, da se je tudi Brüning nedavno izjavil za direktna pogajanja med predstavniki velesil in si s tem osvojil Lavalovo tezo. Kanceler očividno računa, da bi se z Lavalom, ki mu Briandovi pristali čitajo, da v diplomatskih zadevah napram Nemčiji naivno postopa, lažje sporazumel kakor s starim diplomatom Briandom.

Splošno govori, da je Brüning, ki je med svojim bivanjem na Francoskem za časa studijskih let temeljito proučil francosko dušo, s svojim nastopom napravil močan vtis na Lavalu. Naslikal mu je položaj in težnje sedanje Nemčije v tako bujnih barvah, da je bil Laval prepričan, da bo sporazum z Nemčijo lahek. Predsednik Laval se sploh zavzema za direktni sporazum z Nemčijo, med tem ko bi Briand rad spravel pogodbo z Nemci v okvir Panevrope, h kateri naj bi pristopili tudi Rusi. Prav zato je Briandova diplomacija razvila v zadnjem času živahno akcijo, da pritegne Rusijo nase.

Briand tudi ni hotel voditi zasedanja evropskega odbora, ker je ta odbor po najnovejših reševalnih akcijah, kakor denarna pomoč Nemčiji, Angliji in Madjarski, ki so se izvršile preko Zveze narodov, prišel ob veo veljavo.

Glede na navzkrižje med Briandom in Lavalom je zanimiva vest, da je francoska vlada končno uveljavno sklenila, da se obisk v Berlinu izvrši dne 26. septembra, to je kmalu po zasedanju Zveze narodov. Briand je torej zaneskrat uspel proti Lavalu.

1930. Izrecno se tudi naglašja, da odgovarjata ob pogodbi pogojem, ki so bili formulirani v žitnem odboru evropske komisije meseca junija. Ta predlog bo torej najbrž tudi sprejet v evropski komisiji. Vendar je še negotovo, ali bo mogel skozi plenar Zveze narodov, ker je pričakovati, da se bodo upirale prekomorske države.

Brüningov kompromisni načrt

Zeneva, 1. sept. g. V zadevi carinske zveze med Avstrijo in Nemčijo doznavamo iz nemških krogov, da ima Brüning v načrtu kompromisno rešitev tega vprašanja. Po izreku haaškega razsodišča bo namreč dr. Brüning predlagal delegaciji evropskih držav, naj bi vse države znižale carine na industrijske izdelke za 5 do 10 odstot. Nemški kanceler je glede carinske zveze izjavil, da bi tudi v primeru poljnega izreka haaškega razsodišča Nemčija počakala na izvedbo carinske unije, in sicer toliko časa, da bi druge države predlagale primerno rešitev tega vprašanja. Brüning je torej pripravljen na umik. Širi se glas, da sta se v tem pogledu sporazumela z dr. Schoberjem že v vlaklu.

Avstrija je prišla radi vprašanja carinske zveze v hudo zagato, ker zahtevajo Francozi, da se zvezi odpove, še preden izreče haaško razsodišče svojo razsodbo. Edino pod tem pogojem je Francija pripravljena pomagati Avstriji iz denarne stiske. Vrh tega je angleška banka odgovorila kratkoročni kredit 150 milijonov šilingov, ki ga je Avstrija prejela za sanacijo Creditanstalta. Avstrija mora v najkrajšem času vrniti prvi obrok, to je 28 milijonov šilingov. Denarja pa ne more nikjer druge najti kakor v Franciji. V tej zvezi poročja pariški dopisnik »Neue Züricher Zeitung«, da ni Schoberjeva osebnost pri Francozih priljubljena in da računajo z njegovim odstopom, ker njegova osebnost ne daje dovolj jama za uspeh pogajanj za podelitev posojila Avstriji.

Dunaj, 1. sept. AA. Avstrijski finančni minister dr. Redlich je objavil sporazum med Avstrijo in »Angleško banko« glede povračila 4 milijonov funtov šterlingov, ki jih je posodila Angleška banka Avstriji. Finančni minister priznava, da je dobila Avstrija posojilo na enotedensko odpoved, posojilo so pa podajali od tedna do tedna. Dr. Redlich pravi, da zahteva Angleška banka po povračilu tega posojila ni prišla nenadoma. Glede tehničnih vprašanj načina povračila ni bilo pri pogajanju nobenih težkoč. Avstrija bo plačala prvi obrok tega posojila 1. septembra. Po mnenju dunajskih finančnih krogov dobi Avstrija v kratki, veliko mednarodno posojilo s pomočjo Francije.

Zasedanje sveta Zveze narodov

Nemške trgovinske pogodbe z Romunijo in Madjarsko

Zeneva, 1. sept. tg. Ob 11 dopoldne se je sestel Svet Zveze narodov pod predsedstvom španskega zunanjega ministra Lerrouxa k 54. zasedanju. Na dnevnem redu je poročilo dr. Curtiusa o delovanju gospodarskega odbora, poročilo irskega zastopnika o brazilijskem predlogu, da bi se osnoval mednarodni center za proučevanje gobavosti, in poročilo venezuelskega delegata o tretjem zasedanju vladne komisije za begunska vprašanja. Curtiusovo poročilo je posebno pomembno za novo uporabo klavzule o največjih ugodnostih, ki je v zadnjih letih zelo ogrožena. Gospodarski odbor je do vršil tri velike načrte za mednarodne veterinarske konvencije in svrhu varstva trgovine z mesom in živilskimi produkti z ozirom na živalske epidemije. Današnja poročila se bodo na predlog poročevalcev izročila plenumu zveze narodov. Dopoldne se je glavni odbor evropske komisije bavil tudi z vprašanjem preferenčnih carin, pri čemer sta igrali posebno vlogo pogodbi z Romunijo in Madjarsko,

ki sta bili sklenjeni z Nemčijo na podlagi preference. Zastopnik Nemčije je predlagal, da se Svet Društva narodov izjavi z resolucijo, da obe pogodbi odgovarjata načelom, ki jih je izrekla trgovinska konferenca meseca novembra 1930, dočim sta Holandec Colijns in Francois Poncet zahtevala ugotovitev, da smejo preferenčne pogodbe tvoriti vedno samo izjeme.

Zeneva, 1. sept. tg. V splošno presenečenje je bila odgovorjena prihodnja seja Sveta Zveze narodov, ki je bila določena na jutri dopoldne, pri čemer se ni določil dan novega sestanka. Vzrok je pač ta, da za sejo Sveta Zveze narodov še ni pripravljen glavni material, posebno mnenje haaškega razsodišča o carinski uniji in poročilo o poljskih manjšinah. V glavnem odboru je bil končno sprejet predlog nemškega ministerialnega direktorja Posseja, ki izjavlja, da sta obe nemški trgovinski pogodbi z Romunijo in Madjarsko, sklenjeni v zmislu načel trgovinske konference iz leta

Bela Krajina se raduje

Metlika, 1. sept. Bela Krajina se raduje. Kar sijajo obrabi veselja nad popolnoma nepričakovano novico, da pridemo pod dravsko banovino. V gručah se zbira narod, vse pripoveduje in sprašuje, če je to res ali le beseda. Pa je resnica, da je Nj. Vel. kralj Aleksander podpisal zakon, po katerem prideta okraj Črnomelj in Metlika pod dravsko banovino in zato odmeva danes veselja vsa Bela Krajina do zadnje gorske vasi, kamor je ta novica hitela kakor na perotih. V Črnomlju igra godba, vasi kar tekmujejo, kako bi dale izraza veselju. Godbe, tamburice, harmonike, vse, kar pač kje zmogore, vse razodeva naše veselje. Vse na okrog pa gore slavnostni kresovi. In vsa ta naša lepa Bela Krajina kliče na ves glas: »Bog živi našega

kralja Aleksandra, Bog živi Jugoslavijo! Pozdravljeni bratje, ki ste nas čakali in nas z veseljem sprejemate!»

Zahvala Nj. Vel. kralju Aleksandru

Prosvetna zveza v Ljubljani je poslala Nj. Vel. kralju Aleksandru naslednjo zahvalno brzojavko:

»Prosvetna zveza v Ljubljani izraža ob priliki prikloptive okrajev Črnomlja in Metlike k dravski banovini Vašemu Veličanstvu najiskrenejšo zahvalo zato, da je Vaše Veličanstvo združilo vse Slovence v Jugoslaviji v eni banovini. Ta dan bo zapisan z zlatimi črkami v zgodovini Slovencev.«

Sporazum z Vatikanom perfekten

Milan, 1. septembra. tg. Načelni sporazum med papežem in Mussolinijem se danes praktično potrjuje s tem, da je italijanska vlada končno vrnila društvene lokale katoliškim mladinskim zvezam, kolikor jih ni že pred dalj časom vrnila cerkvenim oblastem. Škofje so osebno prevzeli odgovornost za vse prireditve v teh lokalih. Ti lokalni se bodo po novem dogovoru porabljali v glavnem za vzgojo mladine. Katoliška akcija se podredi cerkveni hi-

erarhiji in bo uživala tudi posebno zaščito hierarhijske, ker dobijo škofje po konkordatu posebne preprivrvice. Vatikan je prevzel obveznost, da se bodo Katoliška akcija in njene organizacije izogibale vsakršnega političnega delovanja, pri čemer prevzamejo škofje vodstvo in tudi odgovornost. O podrobnostih dogovora v merodajnih krogih še molčijo.

Nemiri v Španiji

Madrid, 1. sept. AA. Po poročilu iz Saragose so bili tamkaj neredi. Več oseb je ranjenih, ena pa ubita. Neredi so nastali zato, ker so nekatere osebe skušale streljati na delavce, ki so sredi mesta popravljali pokvarjene telefonske zveze. Ko so delavci končali svoje delo, so njihovi nasprotniki vnovič nanje streljali. Redarstvo, ki je branilo delavce, je moralo vabiti orožje. Kasneje je bil red vzpostavljen.

Madrid, 1. sept. AA. Iz Barcelone poročajo, da je 72 kaznjencev danes stopilo v gladovno stavko.

Dunajska vremenska napoved: Severne Alpe: Začasno boljše vreme in topleje. Južne Alpe: Siroko bo prevladovalo.

Zaključek manjšinskega kongresa

Zeneva, 1. septembra. AA. Kongres narodnih manjšin je končal svoje seje in sprejel več resolucij. V prvi resoluciji kongres upa, da bo Društvo narodov petičje narodnih manjšin odselej pozorneje proučevalo. Druga resolucija opozarja na tesno zvezo med vprašanjem razorožitve in narodno-manjšinskim problemom. V zadnji resoluciji opozarja kongres na odlične sodeve, ki jih je doslej Estonka s tako zvanim sistemom kulturne avtonomije pri reševanju narodno-manjšinskega vprašanja. Kongres prosi Društvo narodov, naj bi ta sistem priporočilo tudi v drugih državah.

»Vse milansko prebivalstvo zastruženo«

Rim, 1. septembra. Rezultat velikih letalskih vaj v Italiji je, da je napadalna letalska armada A popolnoma premagala obrambno letalsko armada B. Mesta Spezia, Genova in Bologna so bila od napadalca iz zraka napol porušena. Milan je kljub močni obrambi bil močno porušen, prebivalstvo pa od 200 ton strupene tvari, ki se je vlegla ko gosta megla na vse mesto in ga v najkrajšem času popolnoma pokrila, da zadnjega zastrupljeno. Stevilo napadanih letal je bilo 40. Pri manevrih je bilo malo letalskih nesreč. Vsega je poškodovanih pet letal, en letalec je umrl, pet pa je težje ranjenih.

Incident na meji

Dunaj, 1. sept. tg. Listi poročajo o obsejnim incidentu pri Grosswalzu ob jugoslovsanski meji. Jugoslovsanski obmejni stražniki so zasledovali tihotapce, jih ustavili na jugoslovsanskim tleh, potem pa še za njimi streljali, ko so prekorčili mejo. Pri tem pa ni bil nihče zadet.

Komunisti razgrajajo

Atene, 1. septembra. AA. Med razpravo pred tukajšnjim sodiščem proti direktorju in uredniku tukajšnjega komunističnega lista zaradi prestopka po tiskovnem zakonu (klevete pravosodnega ministra Adramasa) so poskušali komunisti v dvoranji napasti sodnika. Redarji so jih prijeli in sodišče jih je na licu mesta obsodilo po zakonu na temnico 2 do 5 let.

Znižanje diskonta v Nemčiji

Berlin, 1. sept. AA. Nemška narodna banka je znižala obrestno mero na 8 odstot. S tem ukrepom bo banka olajšati ponovno otvoritev borze. Nemške borze bodo objavljene v četrtek.

Poprave banovinskih meja

Belgrad, 1. sept. AA. Nj. Vel. kralj je podpisal in proglasil zakon o izpremembah in dopolnitvah zakona o nazivu in razdelitvi kraljevine na upravna področja.

Čl. 3 zakona o nazivu in razdelitvi kraljevine na upravna področja se izpremeni in glasi:

Dravska banovina obsega del ozemlja, ki ga meji severna meja sreza Šabarskega ter državna meja proti Italiji, Avstriji in Madjarski, do kraja, kjer preide državna meja proti Madjarski na reko Muro (severno-vzhodno Čakovca).

Od reke Mure gre meja po vzhodnih odnosno južnih mejah srezov lendavskega, ljutomerskega, ptujskega, šmarnskega, brežiškega, krškega, novo-meškega, metliškega, črnomoškega, kočevskega in logaškega ter obsega vse omenjene sreze, dalje občine Strikovo iz sreza Čakovca in vasi Dubrovo in Dubrov brez ter občini Križevljani in Čestice sreza varaždinskega ter Presiko, Padivcirin in Prahovski in občino Goraji Mihaljevec sreza čakovskega.

Savska banovina je omejena na severu do reke Mure z zgoraj omenjeno mejo dravske banovine, potem gre meja ob reki Muri in dalje po državni meji proti Madjarski do kraja, kjer zapusti reko Dravo, nato po Dravi in Donavi do severne meje sreza Ilok. Od reke Donave do reke Save gre meja ob vzhodnih mejah srezov Yukovar, Vinkovci in Zupanja ter obsega omenjene sreze. Dalje gre meja ob reki Savi do izliva Une, nato ob Uni do severno-vzhodne meje sreza Dvor (jugozapadno Kostajnice). Od tega kraja do Jadranskega morja (Morelski kanal) gre meja ob južnih mejah srezov kostajniškega, petrinjskega, glinskega in vrginostnega ob jugo-vzhodni meji sreza Vojnik in vzhodnih mejah sreza korenikeškega in dolnje-logaškega, izvzemi občine Lička, Petrovo selo in Zavalje, ki ostanejo vrbaski banovini. Dalje gre meja po južni meji sreza Gračac in Gospič in obsega tudi omenjena sreza. Od obale gre meja tesno ob Lubuški in kanalu Nove Planine med otokoma Maone in Blažik in severno otokov Olib in Silav do državne meje na Jadranskem morju.

Vrbaska banovina meji na jugo-vzhodu mejo sreza Dvor (jugozapadno Kostajnice). Dalje teče meja ob Uni do njenega izliva v Savo, potem ob Savi po vzhodnih mejah srezov Derventin in Gračanica do reke Boane pri vasi Dolec, in obsega tudi občine Černica, Špilnivo, Orehovo, Bosansko Petrovo selo, Gornji Bukovac, Dolnji Bukovac, Karašič, od koder gre po meji sreza Maglajskega do tromeje srezov Tešanj, Maglaj in Zepče. Od te točke gre meja po severnih mejah srezov Zepče, Zenica in Travnik do planine Velasič (Ljuta Greda, K. 1440). Nato gre meja čez K. 1446 na vzhodu Letinje (K. 1443) čez K. 1057, Jeliče, K. 1192, K. 1018, K. 1139, Obrenovac K. 1157, in obsega tudi občino Ponir sreza Jajce, in vasi Zubovići, Krušiči in Mleno, nato pa gre čez Radanjo Planino (K. 1306) in Igralište (K. 1085 ter pride na Rakovico (K. 1216). Nato gre meja med vasema Podrinec in Sultanovići, dalje med vasema Gonjići in Guvna na Ostoj (K. 888) in dalje po grebenu Šelage (K. 1533) do Demirovca (K. 1724) na Krni Vrh (K. 1443), na vrh Mali Vitorog (K. 1748). Od Malega Vitoroga gre meja po južni in jugo-zapadni meji sreza Glamoč do K. 1156 na planini Starelini, od tam pa mejo preseka na zapadnem delu Livenske polje in gre na Troglav (1913) in pride na jugo-zapadu do sreza Livno in dalje do Velikega Bata (K. 1831) ter pusti vrbaski banovini kastratno občino Črni vrh, v katero spadajo vasi Črni vrh, Kaznače, Bastaša in Njuglašice. Nato gre meja ob južni in zapadni meji Bosanskega Petrovca do tromeje srezov Donji Lapac, Korenica in Bosanski Petrovac, nato pa gre do severno-vzhodne meje sreza Dvor (jugozapadno od Kostajnice) ob meji savske banovine.

Primorska banovina meji na severu z obeljeno južno mejo savske in dravske banovine do tromeje, ki jo tvorijo srezi Jajce, Bogojna in Travnik (Rakovica, K. 1217). Odtod gre meja po vzhodni meji srezov konjiškega in mostarskega do sreza Bugojno in po severni meji konjiškega sreza, nato pa po vzhodni meji do tromeje, ki jo tvorijo srezi Mostar, Stolac in Nevesinj, nato krene po vzhodni meji sreza Stolac in obsega tudi ta srez. Na Jadransko morje sega nato mejo preko Neretvanskega in Peljaškega kanala do državne meje na Jadranskem morju in obsega tudi srez Korčula brez občin Orebič, Kuna, Janina in Trpanj, ki ostanejo v zetski banovini.

Drinska banovina je omejena na zapadni strani s Savo, nato z obeljeno mejo primorske in vrbaske banovine, krene nato na sever po Savi do izliva Kolubare. Od izliva Kolubare gre meja po zapadni meji primorske banovine, to je do K. 2058 na planini Treskavica (vzhodna meja konjiškega sreza), nato gre po mejah srezov posavskega (Obrenovac), tamnjackega, kolubarskega (Mionica), soškega in obsega srez libuški, prepustajoč občine Pavići, Lazevac in Travnik ljubaškega sreza moravskih banovin. Nato gre meja po vzhodni meji arnjskega in gradskega sreza in po vzhodno-zahodni in zapadni meji sreza Moravice, nakar krene po južni meji srezov Arilje, Zlatibor, Višegrad, Čajnice, Rogatica in Sarajevo, obsegajoč vse te sreze in občino Vranič fočanskega sreza v zetski banovini, prepustajoč zetski banovini občine Naglinac, Jesenovac, Draglica, Jablanica iz sreza zlatiborskega in občini Mionica, Veliko Brdo v višegradskega sreza.

Zetska banovina meji na severni strani z označeno južno mejo primorske in drinske banovine do tromeje srezov gradiškega, žiškega in studeniškega. Odtod pa do državne meje z Albavijo gre meja po vzhodni meji studeniškega, reavskega, mitroviškega in drniškega sreza in sreza podinjskega. Pri tem obsega vse te sreze in vas Čerje žiškega sreza v moravski banovini, prepustajoč moravski banovini vasi Breznik v studeniškem srezu. Nato gre meja po državni meji z Albanijo do Jadranskega morja.

Dunavska banovina meji na jugozapadni strani z navedeno mejo drinske in savske banovine, na severu in severo-vzhodu pa z državno mejo z Madjarsko in Romunijo do točke, kjer ta meja preseže Dunav. Nato gre po Dunavu do vzhodne meje ramskega sreza, zalem po jugo-vzhodni in južni meji ramskega sreza. Nato gre meja po ju-

Pred zasedanjem angleškega parlamenta

Delavska stranka se razcepi? - Program štednje - MacDonald postane lord

London, 1. septembra. Pred bližajočim se zasedanjem parlamenta, se največ govori o dogodkih v delavski stranki. Izključitev MacDonalda iz lokalnih strankarskih organizacij delavske stranke v njegovem volivnem okraju in v okraju njegovega bivalističnega kakor tudi prišlo demisijski Thomasa od vodstva strokovne zveze železničarjev sta dva dogodka zelo dalekosežnega značaja. Pomenita namreč zmago skrajnega krila delavske stranke, ki izrablja izdajstva MacDonalda in treh njegovih kolegov, ki so ostali v kabinetu narodne sloge, v to, da nad stranko popolnoma zavladata.

Veliko vprašanje pa je, ali bodo vsi labouristi s tem razvojem stvari zadovoljni. Zato se predvideva, da bodo prijatelji MacDonalda proti temu zavzeli stališče, kar bi utegnilo imeti za posledico razkol delavske stranke. Na vsak način bodo prijatelji MacDonalda skušali prepričati, da bi celokupna stranka MacDonalda in njegove kolege ministre popolnoma izključila. Ako bi se to zgodilo, ni izključeno, da se stranka razcepi.

V tem slučaju se bo ojačil v kabinetu rplje konservativnih ministrov, ki so zaenkrat svoje zahteve samo postavili v ozadije, ker imajo proli sebi razen labourističnih ministrov tudi liberalne, ki absolutno ne bi dopustili zaščitnocarinske politike, po kateri konservativci tako zelo hrepene. Liberalni ministri v koalicii s svojimi labourističnimi kolegi so tudi trdna garancija, da konservativci ne bodo preveč močili dosežanje linije mednarodne politike Anglije, v katero bo seveda prišel bolj odločen frankofilski ton. Preden bi pa Anglija svoj politični kurz bistveno izpremenila, se bodo na vsak način vršile nove volitve.

Sedanja vlada zaenkrat ne misli na nič drugega kakor na saniranje svojega bužeta. Prav za prav angleški deficit ne bi bil tako velik, ali pa bi sploh ne obstojal, ako ne bi med vsoto 881 milj. funtov izdatkov figurirala vsota 668 milijonov funtov za amortizacijo dolgov. Toda tudi obrestovanje dolgov, za katero se zahteva 293 milijonov funtov, se lahko znatno zniža, ako se zniža vsakakor previsoka mera 5% na 4%, kar bo vlada tudi storila.

Znižanje plač državnim uslužbenecem višjih kategorij ni tako obširna odredba, ker so plače višjih uradnikov v Angliji po naših pojnih najstarejših cirkov. Podpora brezposelnim se znižajo samo za 10%; seveda se delavci boje, da ne bi se v bodočnosti znižale še bolj. Od vsjerega budžeta bo vlada črtala 110 milijonov funtov.

Vladna večina v poslanski zbornici bo znasala, kakor se sedaj računa, nekaj nad 50 poslancev, kar je za angleške razmere več kot zadosti, da bi vlada mogla svoj program nemoteno realizirati. S to večino more vlada ostati na krmilu tudi še dve leti; v resnici pa ne bo — vsaj tako je splošno mnenje — vladala delj od enega leta.

Ker je odbor delavske lokalne stranke, oke organizacije v volivnem okraju MacDonalda le-tega izključil, sodijo, da bi se morale vršiti tam nove volitve. Ker MacDonald sigurno ne bo nastopil kot neodvisni kandidat, je zelo verjetno, da ga bo kralj imenoval za lorda ali pira, da bo mogel ostati v aktivni politiki kot član druge zbornice.

Nov pravilnik za učiteljska

Belgrad, 1. sept. AA. Na podlagi § 34 zakona o učiteljskih je prosvetni minister predpisal pravilnik o sprejemnih izpiti in vpisu v I. razred učiteljske. Učenci in učenke, ki se v zmyslu §§ 33, 34 in 35 zakona o učiteljskih prijavijo za vpis v I. razred učiteljske, je treba takoj po vpisu zdravniško pregledati. Pregled opravi šolski zdravnik, če pa tega ni, okrajni sanitetni referent iz kraja, kjer je šola. Ta pregled bo 14. in 15. septembra. Prisostvujejo mu praviloma ravnatelj ali njegov namestnik in en učitelj, ki ga ravnatelj določi. Učenci, ki bolehalo na dolgotrajni bolezni, ali ki so podvrženi bolezni, nevarni za druge učence, ali pa ki imajo kakršnokoli telesno napako od rojstva ali kakorkoli, ali ki niso za svoja leta dovolj razvili in pravilno fizično raščeni, se ne smejo pustiti k sprejemnemu izpitu. Razlog o odklonitvi je treba navesti na prošnjo. To opombo podpisajo zdravnik in pristojni članj. Takemu učencu je treba takoj 16. septembra vrniti vse priložene listine s podpisom članov.

Sprejemna izpita sta dvojna: a) za učence z nižjim tečajnim izpitem srednjih šol, b) za učence z izpitem meščanskih šol. Učence z nižjim tečajnim izpitem srednjih šol je treba glasbeno preizkusiti glede sluha in glasu. Učenci, ki nimajo posluha, pa čeprav so telesno zdravi, se ne smejo sprejeti v učiteljske. Tem učencem je treba takoj vrniti listine. Izpraševalni odbor za glasbeno sposobnost tvorijo ravnatelj ali njegov namestnik, glasbeni učitelj in še ena učna moč, ki je glasbeno izobražena. Sprejemni izpit učencev s položenim izpitem meščanskih šol je pismen in ustnen. Pismeni izpit je treba polagati iz narodnega jezika, v obsegu, ki je predpisan za učence četrtega razreda srednjih šol. Ta izpit traja dve uri. Ustneme izpite je treba položiti iz narodnega jezika, narodne zgodovine in iz zemljepisa Jugoslavije, matematike v obsegu, predvidenem za nepopolne gimnazije

(štirirazredne). Glasbeno sposobnost je treba ugotoviti tudi pri učencih srednjih šol. Izpraševalni odbor za učence meščanskih šol tvorijo ravnatelj ali njegov namestnik in člani učiteljskega zbora za posamezne predmete, ki jih določi ravnatelj. Po končanem pismenem in ustnemen izpitu izpraševalni odbor sklepa o tem, ali kandidata sprejme ali ne. O izpitu se vodi zapisnik. Vanj je treba zabeležiti poslavljene naloge za pismeni izpit, učencevo ime in sklep o njegovem sprejemu ali odklonitvi. Zapisnik podpisajo vsi člani, piše ga pa član odbora, ki ga določi ravnatelj. V prvi razred se lahko sprejmejo učenci s končanem 5. ali 6. razredom gimnazije, če niso prestari, če so telesno in duševno zdravi in če imajo posluh in glas.

Belgrad, 1. sep. AA. Zaradi nastale potrebe in na temelju § 15 zakona o učiteljskih je prosvetni minister začel določiti za učiteljska tale učni red (prva številka ali črta je za I. letnik, druga za II., tretja za III., četrta za IV., in peta številka ali črta za V. razred učiteljske): psihologija in logika: — 4, —, — 2 — uporabna občia pedagogika: —, —, — 2 — zgodovina pedagogike: —, —, —, — 2 — metodika: —, —, — 2, 2 — šolsko delo: —, —, — 4, 6 — šolska organizacija in uprava: —, —, —, — 1 — gospodarstvo in sociologija: —, —, — 2 — verouk: 2, 2, 2, 2, 2 — narodni jezik: 4, 4, 3, 3, 3 — živ. tuj jezik (francoščina ali nemščina): 3, 3, 3, 3, 3 — občia in narodna zgodovina: 2, 2, 3, 2 — zemljepis: 2, 2, 2, — 1 — prirodopis: 3, 2, 2, 1 — kemija in tehnologija: 2, 2, —, —; — fizika: —, 2, 2, 2, —; — matematika: 3, 3, 3, 2, —; — zgodovina: —, —, — 2 — kmetijstvo, gošpodinjstvo: 2, 1, 1, —; — risanje (lepopis v I. razredu): 2, 2, 2, —; — petje: 1, 1, 1, 1, 1; — glasba: 2, 2, 1, 1, —; — ročno delo: 2, 2, 2, —; — telovadba: 2, 2, 2, 2, — Skupno ur v I. razredu 32, v II. razredu 32, v III. razredu 32, v IV. razredu 31 in v V. razredu 30.

Pred Gandhijevem prihodom v London

London, 1. septembra. Mahatma Gandhi je zdaj že štiri dni na poti v Anglijo. Ker ne mara kabine, so mu morali na ladji napraviti prostor na krovu, kjer je razpel svoj šotor. Kože mleko, ki ga uživa, hranijo v hladilniku in ga pasteurizirajo, preden mu ga prineso.

V Londonu so pripravili za Gandija stanovanje v hiši, ki leži v predmestju, kjer stanuje siromašno prebivalstvo. Stanovanje so nalašč adaptirali v četrtem nadstropju pod streho in razširili okna; na ploški stropi sami so napravili v naglici vrt. Napeljali so telefon in montirali celo liht, ki pa izgleda zelo preprost kakor za prevoz tovora. Okoli hiše bo stražil cel oddelek policije in so popravili tudi ceste, ki je jako ozka. Sploh pravijo, da bodo stroški za Gandijevo potovanje in bivanje mnogo večji nego bi bili, ako bi potoval in stanoval v hotelu, kakor to delajo drugi politiki.

Konferenca okrogle mize se zbere, kakor hitro dospje Gandhi v London. Pravijo, da so zlasti nižji sloji indijske prebivalstva želeli, da Gandhi potuje v London, ker zaradi gospodarske krize hudo trpijo in od sprave z Anglijo upajo tudi socialnega in gospodarskega izboljšanja svojega položaja. Odpor proti njegovemu potovanju izhaja iz krogov indiske inteligence, ki upa v neodvisni Indiji doseči visoka mesta, in pa od boljsevizičnih ekstremistov. Med nižjim ljudstvom je krožil zadnje čase horoskop, ki so ga napravili zvezdoznanci — ob rojstvu Gandija in kateri pravi, da bo v šestdesetem letu svoje starosti potoval čez veliko vodo v deželo, kjer bo govoril z belim cesarjem, kar bo Indiji prineslo veliko srečo.

V indskih zmernih nacionalističnih krogih, ki odkrito želijo sporazuma z Anglijo, so nekoliko v skrbeh, ker je v vladi »narodne sloge« zelo močan vpliv konservativcev, o katerih je znano, da sicer niso proti večji avtonomiji Indije, odločno pa se protivijo, da bi se ji dovolil položaj dominijona. Vendar ta bojazen ni upravičena, ker je minister za Indijo v sedanjem kabinetu, Samuel Hoare, dasi konservativec, Indiji zelo naklonjen, pravtako mi-

nister za notranje zadeve, liberalec Reading, ki je že bil podkralj Indije. Gotovo pa je, da bodo eventualne predalekosežne zahteve Indcev danes našle v Londonu večji odpor nego taktak, ko so vladali labouristi. Na vsak način je čisto izključeno, da bi sedanja vlada privoila v odpoklic angleških čet in v samostojno vodstvo zunanje politike Indije. Tudi je zelo verjetno, da bodo konservativci podpirali muslimane in favorizirali njihovo zahtevo po premoči v Bengalu in Pundžabu.

Sicer pa bo Gandhi našel v Londonu popolno razumevanje za vse upravičene težnje indskega naroda.

Belgrad, 1. septembra. AA. Izpiti za državne strokovne učiteljice za ženska ročna dela (prej III. kategorija) se bodo vršila 26. septembra pred komisijo ministrstva za trgovino in industrijo v prostorih višje ženske obrtne šole v Belgradu.

Šahovski turnir

Višee partije - Vidmar izgubil proti Aljehinu in dobil proti Kostiču

Bled, 1. sept. Danes so bile doigrane partije, katere so ostale iz prejšnjih koles še nedokončane. To so bile višee partije Aljehin-Vidmar iz četrtega, Tartakower-Spielmann in Vidmar-Kostič iz petega, partiji Kashdan-Flohr in Kostič-Colle iz šestega ter Bogoljubov-Kashdan iz sedmega kola.

Aljehin je hitro končal z Vidmarjem, ki ni mogel radi svoje pozicije nuditi nobenega odpora. Colle je spretno izkoristil svojega kmeta na damskem krilu in prisilil Kostiča k predaji.

V partiji Tartakower-Spielmann ni mogel Tartakower privedi na noben način svojega kmeta

do zadnje linije in se je moral zadovoljiti z remijem. Mladi Kashdan je moral danes pretrpeti dva poraza. Najprej ga je premagal Flohr v zelo fino igrani končnici. Ta partija je od sedaj ena najlepših. Flohr se je v njej dobro izkazal. — Drugi poraz pa je Kashdan zadal Bogoljubov, ki si je že večeraj pridobil figuro, pa jo je danes moral vrniti, nakar je imel dobljeno končnico z dvema kmetoma več. V končnici z damami je moral zelo paziti, da mu Kashdan ni odvel pol točke z večnim šahom. Bogoljubov je igral zelo pazljivo in s spretnimi manevri izsilil menjavo kralje, nakar je Kashdan kapituliral.

Dve hudi hatini je dobil danes tudi Kostič in sicer mu je drugo prizadejal Vidmar v izborni igrani končnici.

Stanje po sedmem kolu je naslednje: Aljehin vodi s 6½, Spielmann 5, Bogoljubov 4½ točke, četrto mesto je zasedel Vidmar s 4 točkami. Nato sledita dva zastopnika mlade garde in sicer Flohr in Kashdan s 3½ točkami, Jugoslovana Astaloš in Kostič ter Colle in Njemcovič imajo 3 točke, ostanejo še Maroocy, Pirc, Stoltz in Tartakower, ki imajo po 2½ točki.

Jutri se bo vršilo osmo kolo, v katerem igrajo: Spielmann-Kashdan, Maroocy-Bogoljubov, Aljehin-Flohr, Kostič-Pirc, Stoltz-Njemcovič, Tartakower-Colle in Astaloš-Vidmar.